

Tatjaana Välimäki

PALVELUKARTOITUS PORILAISILLE LAPSIPERHEILLE

Hoitotyön koulutusohjelma

Terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto

2012

PALVELUKARTOITUS PORILAISILLE LAPSIPERHEILLE

Välimäki, Tatjaana
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Toukokuu 2012
Ohjaaja: Mikkonen-Ojala, Tiina
Sivumäärä: 40
Liitteitä:2

Asiasanat: Lapsiperhe, porilainen lapsiperhe, palvelu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä palvelukartoitus porilaisille lapsiperheille. Tutkimuksen avulla pyrittiin samaan tietoa siitä, mitä mieltä porilaisten lasten vanhemmat ovat Porista saatavista lapsille suunnatuista palveluista, ja mitä palveluita vanhemmat kaipaisivat ja milloin. Tutkimuksessa selvitettiin myös olisivatko vanhemmat valmiita ostamaan kotipalveluita tai sairaanhoidollisia palveluita lapsilleen kotiinsa. Lisäksi kyselyssä selvitettiin vanhempien sosiaalisten suhteiden verkostoa.

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeella keväällä 2012. Kyselylomakkeet jaettiin lapsiperheiden vanhemmille neljän eri päiväkodin kautta. Yhteensä kyselylomakkeita jaettiin 76 kappaletta, joista palautui 33. Opinnäytetyön vastausprosentiksi saatiin 43%.

Kyselyn mukaan yli puolet vastaajista piti Porista saatavia lapsiperheille suunnattuja palveluja riittävinä. Vastaajista hieman yli puolet kaipasi apua perheensä arkeen silloin tällöin. Avun tarve oli vanhemmilla selkeästi suurin arki-iltaisoin 17.00-21.00 välisenä aikana. Vanhempien valmius ostaa kotipalveluita jakautui hyvin tasaisesti, hieman yli puolet oli valmis ostamaan kotipalveluita, kun taas hieman alle puolet ei ollut valmis ostamaan kotipalveluita. Suurin osa vastaajista ei ollut valmis ostamaan sairaanhoidollisia palveluita. Kyselyn mukaan porilaisten lapsiperheiden vanhemmille on melko kattavat sosiaaliset suhteet.

SURVEY OF THE SERVICES FOR THE FAMILIES WITH CHILDREN IN PORI

Välimäki, Tatjaana
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing
May 2012
Supervisor: Mikkonen-Ojala, Tiina
Number of pages: 40
Appendices: 2

Keywords: Family with children, family with children living in Pori, service

The purpose of this thesis was to make a survey of services that are used by families with children living in Pori. Through the research was to get information about the opinions of the parents living in Pori, what they think of the services offered to the families with children in Pori, what kind of services they would like to have and what time of the day. In the research was examined whether parents would be willing to buy services to home or nursing services for their children which would be given at their home. In the research was examined the social network of the parents also.

The material of the thesis' research was gathered by questionnaires in spring 2012. The questionnaires were handed out to the parents of the children via four different nursery schools. There were handed out altogether 76 questionnaires which 33 were returned back. The response percentage of the thesis was 43%.

According to the inquiry over half of the respondents thought that the services in Pori offered to the families with children are sufficient. Slightly over the half of the respondents wanted help now and then for the everyday life of their families. Clearly the parents needed help the most in the afternoon from Monday to Friday between the hours of 5 p.m. and 9 p.m. The willingness of the parents to buy services to home was divided very evenly. Slightly over the half of the parents were willing to buy services to home while slightly less than half weren't. Most of the respondents weren't willing to buy nursing services. According to the inquiry the parents in Pori have quite comprehensive amount of social relationships.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	6
2.1	Lapsiperhe.....	6
2.2	Porilaiset lapsiperheet	7
2.3	Kuntien tarjoamat palvelut.....	8
2.4	Kolmannen sektorin palvelut	9
2.5	Yksityiset palvelut	10
2.6	Sairaanhoidolliset palvelut.....	11
3	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	11
4	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKITTAVAT KY- SYMYKSET	15
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	15
6	OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUS	18
7	TULOKSET	20
7.1	Lapsiperheiden toivomat palvelut.....	21
7.2	Porista saatavien lastenhoitopalveluiden riittävyys	25
7.3	Vanhempien halukkuus ostaa kotipalveluita	26
7.4	Vanhempien valmius ostaa kotiin sairaanhoidollisia palveluita lapsilleen	27
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
	LÄHTEET.....	36

LIITTEET

1 JOHDANTO

Kunnallisten lapsiperheille suunnattujen kotipalveluiden määrä on vähentynyt melkoisesti viime vuosikymmeninä. Vuonna 1990 kotiapua sai noin kahdeksan prosenttia lapsiperheistä, kun kotipalveluita saavien määrä vuonna 2007 oli enää alle kaksi prosenttia. Myös Porissa lapsiperheiden kotipalveluiden käyttö on vähentynyt, sillä Porista puuttuu kokonaan lapsiperheille suunnattu kotipalvelu. (Hiltunen, 2011)

Nykyään yhä useampi lapsi voi kotonaan huonosti. Perheen voimavarat vähenevät usein vanhemman sairastuessa, uupuessa tai masentuessa. Tällaisessa tilanteessa kotipalvelulla voisi olla perheessä suuri merkitys. Kotipalveluiden avuin lapsiperhe selviäisi pahimpien ongelmien yli ja kotipalvelut toisivat vanhemmille turvaa ja voimia selviytyä hankalalta vaikuttavasta tilanteesta. Kotipalveluiden avulla voitaisiin ennaltaehkäistä lastensuojelun asiakkaiden määrää ja huostaanottokustannuksia, mikä toisivat suuria säästöjä yhteiskunnalle. (Hiltunen, 2011)

Porin kaupunki selvittää nyt voisiko päiväkoteja sulkea säästösyistä koululaisten lomaviikoiksi. Tällainen ajatus suututtaa kuitenkin porilaisia lapsiperheitä. On totta, että lomaviikkojen aikana päivähoidossa käyvien lasten määrä vähenee, mutta on myös paljon vanhempia, jotka eivät voi hoitaa lapsiaan koululaisten lomaviikoilla. Päiväkotien sulkeminen koululaisten lomien ajaksi aiheuttaisi monen lapsiperheen arkeen uudelleen järjestelyjä; vanhempien olisi kuljetettava lapsia päivähoitoon kauempana sijaitseviin päiväkoteihin, ja lapset myös joutuisivat vaihtamaan tutut hoitajat ja leikkikaverit uusiin ja vieraisiin ihmisiin. (Tehomaa, 2011)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä palvelukartoitus porilaisille lapsiperheille. Opinnäytetyön tavoitteena on, että porilaisten lapsiperheiden palvelujen tarve nousee esille ja palvelujen tarjonta laajenee perheiden tarpeiden mukaisesti.

Opinnäytetyön teoriaosassa tarkastellaan käsitteitä lapsiperhe, porilaiset lapsiperheet ja erilaiset palvelut. Teoriaosassa tarkastellaan myös lapsiperheille tehtyjä aikaisempia tutkimuksia, esimerkiksi erilaisten palveluiden käytöstä. Opinnäytetyön empiiri-

sessä osassa tarkastellaan aineistonkeruuta ja saatuja tuloksia sekä opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisiä näkökohtia. Lopuksi opinnäytetyön tulosten perusteella nostetaan esiin jatkotutkimushaasteita.

2 LAPSIPERHEIDEN PALVELUT

Tässä luvussa käsitellään käsitteitä lapsiperhe sekä lapsiperheiden palveluita. Palveluja tarkastellaan kolmessa ryhmässä palvelun tuottajan mukaan: kunnan tarjoamat palvelut, kolmannen sektorin palvelut ja yksityiset palvelut.

2.1 Lapsiperhe

Tilastokeskuksen mukaan yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet ja heidän lapsensa voivat muodostaa perheen. Perheen muodostamiseen ei kuitenkaan välttämättä tarvita lapsia sillä myös lapsettomat avio- ja avopuolisot sekä parisuhteensa rekisteröineet henkilöt voivat muodostaa perheen. Myös jompikumpi vanhemmista voi muodostaa perheen lasten kanssa. Perheeseen eivät kuulu asunnossa asuvat perheen ulkopuoliset henkilöt, vaikka he olisivat sukulaisia. Myöskään yhdessä asuvat sukulaiset esimerkiksi serkukset tai sisarukset eivät keskenään voi perustaa perhettä. Lapsiperheeksi perhe voidaan laskea jos kotona asuu vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. (Perhe 2011)

Suomen yleisin perhetyyppi on lapseton aviopari. Vuonna 2010 kaikista perheistä 35% oli lapsettomia aviopareja. Nykyään myös avoparien osuus ja määrä perheissä kasvaa. Yhtenätoista vuotena peräkkäin äiti ja lapsia -perheiden määrä on vähentynyt. Harvinaisia ovat edelleen isä ja lapsia -perheet. (Perhetyyppi 2011)

Tilastokeskuksen vuoden 2010 tilaston mukaan Suomen lapsiperheistä yleisempiä olivat kaksilapsiset perheet. Lapsiperheistä 41,8 % kuului tähän ryhmään. Toiseksi yleisempiä olivat yksilapsiset perheet, joita oli 23,9 % ja kolmanneksi yleisempiä olivat kolmilapsiset lapsiperheet, joita tilaston mukaan oli 21,7 %. Lapsiperheitä joissa oli neljä lasta, oli vuonna 2010 12,6 %. (Lasten lukumäärä 2012)

Tilastokeskuksen mukaan viime vuonna perheisiin syntyi aiempaa useammin kolmas lapsi. Ensisynnyttäjiä ja toisen lapsen synnyttäjiä oli taas viime vuonna vähemmän kuin aikaisemmin. Suomessa naiset synnyttävät keskimääräisesti 1,8 lasta, mikä on vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa. (Aamulehti 13.04.2012, Pohjoismaiden tilastollinen vuosikirja, 2009)

Uusioperheiden määrää lisääntyy koko ajan, sillä avioeroon päädytään nykyaikana helpommin. Uusioperheen muodostavat eronneet vanhemmat. Vanhemmista joko toinen tai molemmat ovat olleet jo aikaisemmin parisuhteessa ja heillä voi olla lapsia aikaisemmasta suhteesta. Uusioperheeseen voi kuulua lapsia vanhempien aikaisemmista suhteista tai uusien puolisoitten yhteisiä lapsia. Yksinhuoltajaperheiden määrä on myös lisääntynyt. (Takala 2005, 20)

Vuoden 2010 lopussa Suomessa oli 582 000 lapsiperhettä. Kaikista perheistä lapsiperheitä oli 40%. Viime vuosien aikana lapsiperheiden määrä on laskenut. Lapsiperheiden määrän laskun arvioidaan johtuvan siitä että esikoistaan odottavien perheen ikäluokat on pienempiä, kuin ne ikäluokat jotka juhlivat kuopuksensa täysi-ikäisyyttä. Tilastokeskuksen mukaan nykyään myös yhä useammat naiset jäävät lapsettomaksi joka tahallaan tai tahtomattaan. (Lapsiperheiden määrä tasaisessa kasvussa, 2011)

Tässä opinnäytetyössä lapsiperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa on alle kouluikäisiä lapsia yksi tai enemmän. Opinnäytetyöhön on valittu kyseiset perheet, koska he todennäköisesti tarvitsevat enemmän palveluita kuin esimerkiksi perhe, jossa lapset ovat jo kouluikäisiä tai vanhempia.

2.2 Porilaiset lapsiperheet

Pori on noin 75 000-80 000 asukaan kaupunki. Porin asukasluku on pysynyt melko tasaisena, noin 75 000-80 000 välillä useita vuosikymmeniä. Viime aikoina Porin asukasluku on kuitenkin lisääntynyt Noormarkun liityttyä Poriin 1.1.2010. Tilastojen mukaan koko Porin väestöstä 1.1.2011 14,9 % kuului ikäryhmään 0-14-vuotiaat.

Alueellisesti 0-14-vuotiaita Porissa on eniten Pohjois-Porin alueella. Laskelmien mukaan Porissa vuonna 1.1.2011 oli 5 796 0-6 –vuotiasta lasta. Porin eri kaupungin osiin verrattuna eniten eli 1382 heistä asui Läntisen Maa-Porin alueella. Tilastojen mukaan vähiten 0-6-vuotiaita lapsia asui taas Lounais-Porin alueella.

(Porin kaupungin tilastollinen vuosikirja, 2011)

2.3 Kuntien tarjoamat palvelut

Palvelu voidaan määritellä monella eri tapaa. Ylikoski määrittelee palvelun esimerkiksi tekona, toimintana tai suorituksena, jossa palvelun ostajalle jossa palvelun ostajalle tarjotaan jotakin aineetonta, mikä helpottaa, tuo mukavuutta, viihdettä, helppoutta, lisäarvoa ja terveyttä asiakkaan arkeen. (Ylikoski 1999, 20). Vaaramon, Karvosen ja Moision mukaan palvelun tehtävänä on vähentää hyvinvointipuutteita, parantaa sairauksia sekä tukea ihmisten terveyttä ja hyvinvointia sekä arjen selviytymistä. (Vaarama, Karvonen & Moision 2010, 139)

Laki velvoittaa kuntia järjestämään kuntalaisille palveluita (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta 3.8.1992/733) Kuntien ei kuitenkaan ole pakko tuottaa palveluita itse, vaan kunta voi ostaa palveluita toiselta kunnalta, valtiolta, tai yksityiseltä yrittäjältä, järjestää palveluiden toteuttamisen olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä, tai antamalla kuntalaiselle palvelusetelin, jolla kuntalainen voi itse ostaa palvelun. Kuntien perustehtäviin kuuluu myös kuntalain mukaan ” pyrkiä edistämään kuntalaisten hyvinvointia ja kestävä kehitystä alueellaan” Kuntalaisten hyvinvointiin tarvitaan kattava palveluverkosto. (Kaarakainen, Niiranen & Kinnunen 2010, 34) Kuntien järjestämiä palveluita ovat muun muassa päivähoito, esiopetus, neuvola, kasvatus ja perhetoiminta, lastensuojelu, adoptio- ja terveyspalvelut ja perhekeskuspalvelut. Suurin osa kuntien järjestämistä palveluista on lakisääteisiä, mutta osa kunnista järjestää myös palveluita, jotka eivät ole lain mukaan pakollisia, esimerkiksi liikuntapalvelut. Kuntien järjestämistä palveluista huolimatta palveluista on pulaa. Esimerkiksi Porissa perheneuvolatoimintaan on pitkät jonot. Osa kuntien palveluista on kuntalaisille ilmaisia, mutta osa maksullisia, esimerkiksi lapsen päivähoidosta maksetaan joka kuukausi hoitomaksu. Päivähoidon maksu on maksettava joka kuukausi, vaikka lapsi olisi ollut hoidossa vaik-

kapa vain yhden päivän kuukaudessa. (Kuntien www-sivut, 2007, Kansanvallan www-sivut, 2007)

Kunnat tuottavat Suomessa kotipalvelut pääosin kuntien omalla työvoimalla. Yksityisten yritysten osuus kotipalveluiden tuotosta on vain 10 prosenttia. Yksityisten yritysten osuus palveluiden tuottamisessa odotetaan kuitenkin lisääntyvän. (Tilastokeskus, 2003)

Kunta voi myöntää kuntalaiselle myös palvelusetelin, jonka asiakas voi käyttää kunnan hyväksymiin palveluihin. Palveluseteliä voi käyttää kuitenkin vain sellaisiin sosiaali- ja terveysalan palveluihin, joita kunnan kuuluisi itse järjestää kuntalaisille. Ennen palvelusetelin myöntämistä arvioidaan, tarvitseeko kuntalainen palvelua. Palvelusetelien arvo voi vaihdella asiakkaan tulotason mukaan, tai se voi olla asiakkaasta riippumatta samansuuruinen. Kunta voi hyväksyä yksityisen yrittäjän palvelusetelikelpoiseksi jos yrittäjä täyttää sovitut ehdot. (Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut, 2011) Kunta voi itse päättää ottaako palvelusetelikäytännön käyttöön vai ei. Vuonna 2004 palveluseteli oli käytössä yli 120 kunnassa. (Työ- ja elinkeinoministeriön www-sivut, 2010)

2.4 Kolmannen sektorin palvelut

Kunnissa palveluita tarjoavat myös kolmas sektori eli erilaiset säätiöt ja järjestöt. Kolmannessa sektorissa työskentelevät henkilöt ovat joko palkkatyöläisiä tai he toimivat vapaaehtoisesti. (Kolmannen sektorin www-sivut, 2011)

Suomessa kolmannen sektorin toiminta ei ole mitenkään uusi ilmiö, vaan kolmas sektori on tuottanut erilaisia palveluita kuntalaisille jo pidemmän aikaa. Erilaiset järjestöt ovat suuria työllistäjiä ja niiden taloudellinen merkitys on Suomessa suuri. Sosiaalialan järjestöt tuottavat esimerkiksi paljon erilaisia päihdehuolto-, ensi- ja turvakotipalveluita sekä ylläpitävät palvelutaloja ja ryhmäkoteja. Sosiaalialan järjestöt tarjoavat myös lapsiperheille lastenhoitopalveluita. Jos verrataan julkisen sektorin, yritysten ja kolmannen sektorin osuutta tuotettujen sosiaalipalveluiden arvosta, oli julkisen sektorin osuus 70,8 miljardia euroa, kolmannen sektorin osuus 16,6 mil-

jardia euroa ja yritysten osuus 12,6 miljardia euroa vuonna 2008 (Pihlaja, 2010, 36,37)

Porissa toimii Mannerheimin lastensuojeluliiton paikallisyhdistys, joka järjestää lapsiperheille muun muassa erilaisia retkiä ja toimintapäiviä. Porin MLL paikallisyhdistyksellä ei kuitenkaan ole lastenhoitajapalvelua. Porissa toimii myös 4H-yhdistys jolta voi ostaa apua kotitöihin tai koiran ulkoilutukseen. Lastenhoitoapua ei kuitenkaan 4H-yhdistykseltäkään voi ostaa. (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2011)

Porissa toimii myös Porin seudun isovanhemmat ry. Isovanhemmat ry järjestää muun muassa luentoja isovanhemmille, kummitoimintaa ja ilmaisia liikuntamahdollisuuksia lapsille. Isovanhemmat ry järjestää myös lapsiparkkitoimintaa, jossa vanhempi voi tuoda lapsen lapsiparkkiin hoitoon muutamaksi tunniksi. (Porin seudun isovanhempien www-sivut, 2011)

Porissa myös diakonialaitos tarjoaa erilaisia kotihoidon palveluita, joita ovat muun muassa kotisairaanhoidolliset palvelut, koti- ja kodinhoitopalvelut, kotisiivous ja jalkahoitopalvelut. Porin diakonialaitoksen palvelut on kuitenkin suunnattu ikääntyneille, eivätkä varsinaisesti lapsiperheille. Raumalla Diakonialaitoksen kautta on mahdollista ostaa myös lapsiperheiden kotipalveluita. Palvelut on tarkoitettu käytettäväksi ensisijaisesti alle kouluikäisen lapsen sairastuessa. Porin diakonialaitos ei tarjoa lapsiperheille vastaavanlaisia kotipalveluita. (Länsi-Suomen Diakonialaitoksen www-sivut, 2011)

2.5 Yksityiset palvelut

Kuntalainen voi ostaa palveluita myös yksityiseltä yrittäjältä.

Porissa toimintaansa aloittelee HoivaNet yritys, joka tarjoaa lyhytaikaista ja pitkäaikaista ikääntyneiden ja lasten hoito- ja kotitalousapua kotitalouksille, yrityksille ja kunnille. HoivaNetistä lapsenhoitajan voi varata nopeasti mihin aikaan vuorokaudesta tahansa ja lastenhoitoapua on saatavilla vuorokauden ympäri. HoivaNetin kaikki hoitajat ovat täysi-ikäisiä, hätäensiapukurssin ja hoivanetin perehdytyskurssin käy-

neitä, vastuuvakuutettuja hoito- ja kasvatustalouden ammattilaisia. (HoivaNetin www-sivut, 2010)

Porissa on myös yksityistä lastenhoitoa tarjoavia yrityksiä. Usein tällaisilla yksityisillä yrityksillä ei kuitenkaan ole kotisivuja josta voisi lukea yrityksen tarkemman esittelyn, vaan Internetistä löytyy vain yrityksen nimi, osoite ja puhelinnumero. (Suomen yritysten www-sivut, 2011)

2.6 Sairaanhoidolliset palvelut

Sairaanhoidollisilla palveluilla tarkoitetaan palveluita, joihin tarvitaan sairaanhoidollista osaamista ja joiden suorittamiseen yleensä tarvitaan hoitoalan koulutuksen saanut henkilö. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi asiakkaan ompeleiden poisto, rokotteet, kuten esimerkiksi influenssarokote, jokin injektio, esimerkiksi Cohem insuliinin pistäminen, haavahoito, lääkkeen jako, päivystyskäynnit, avanhoidot tai lääkkeen antaminen paikallisesti. (Dila, Diakonialaitos Lahden www-sivut, 2012)

Tässä opinnäytetyössä sairaanhoidollisilla palveluilla tarkoitetaan erityisesti lapsille suunnattuja sairaanhoidollisia palveluita, joita ovat esimerkiksi letkuruokinta, dialyysi-hoito, happihoidot, liman imeminen, verinäytteiden otto, ompeleiden poisto, injektion anto ja insuliinin pistäminen.

3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Terveystalouden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) teettämässä tutkimuksessa selvitettiin lapsiperheiden hyvinvointia vuonna 2009. Viime vuosikymmenien aikana lapsiperheiden hyvinvointi on parantunut, mutta toisaalta on myös paljon perheitä ja lapsia jotka eivät voi hyvin. Pienituloisuutta on eniten yksinhuoltajaperheissä ja monilapsiperheissä. Lapsiperheissä yleisiä ongelmia ovat työn ja perheen yhteen sovittaminen ja yhteisen ajan puute. Vanhemmista jopa kolmannes tuntee viettävänsä työnsä takia usein tai jatkuvasti lastensa kanssa vähemmän aikaa kuin haluaisi. Vanhemmat ko-

kevat yhteisen ajan puutetta myös puolisonsa kanssa. Tutkimuksen mukaan suurin osa lapsiperheiden vanhemmista käy töissä, isistä 94% ja äideistä 81%. Yleisintä molempien vanhempien töissä käyminen on lapsiperheissä, jossa lapset ovat jo kouluikäisiä. Enemmistö alle kolmevuotiaiden lasten äideistä on kotona lasten kanssa. Naiset myös tekevät miehiä enemmän osa-aikatoivia ja vuorotyötä. (Lammi-Taskula, Karvonen, Alhström 2009, 11, 40, 43)

Lapsiperheiden kotipalveluiden käytöstä on tehty tutkimuksia, mutta perheiden kokemuksia kotipalveluista on tutkittu vähän. Varjonen, Aalto ja Leskinen tutkivat vuonna 2005 teoksessaan ”Kotityön markkinat” kotipalveluiden ulkoistamista, mitä mieltä perheet ovat tästä ja ovatko perheet valmiita luopumaan kotitöistä. Raportissa tarkasteltiin myös eri kuluttajaryhmien palveluiden käyttöä. Aineisto kerättiin ryhmäkeskusteluilla ja kyselylomakkeilla, Yhteensä tutkimukseen osallistui 1 150 kuluttajaa, joista 955 vastasi kyselyyn. Nykypäivän lapsiperheissä äiti on usein se, joka huolehtii kotitöiden tekemisestä tai ainakin siitä, että kotityöt tulevat tehtyä. Useissa perheissä lapset tekevät kotitöitä lähinnä vapaaehtoisesti. Isommilta lapsilta kuitenkin useimmiten oletetaan osallistumista kotitöiden tekemiseen. Ostopalveluita lapsiperheet käyttävät kiireen vuoksi. Osa vanhemmista kertoi myös olevansa vain niin ”laiska”, ettei jaksa tehdä kaikkia kotitöitä ja samalla aikaa jää myös muiden asioiden hoitamiseen. Tutkimukseen osallistuneista noin puolet oli käyttänyt jotakin kotitalouspalvelua ja suurimmalla osalla heistä oli käyttämistään palveluista hyviä kokemuksia. Lapsiperheet olivat käyttäneet palveluita hieman muita useammin ja he olivat myös muita halukkaampia käyttämään palveluita myös tulevaisuudessa. Osa tutkimukseen osallistuneista ei kuitenkaan ollut käyttänyt kotipalveluita lainkaan eikä halua käyttää niitä tulevaisuudessakaan. Palveluiden käyttämättömyyttä perusteltiin palveluiden liian kalliilla hinnalla, tai sillä että kotityöt haluttiin ja pystyttiin tekemään itse. Tulevaisuudessa palveluiden käyttö jakaa ihmisiä. Osa kuluttajista ei usko käyttävänsä palveluita ollenkaan tulevaisuudessa, osa taas toivoo muuttuvan tilanteen mahdollistavan palveluiden käytön. Tutkijat kuitenkin uskovat palveluiden käytön lisääntyvän tulevaisuudessa, mihin he arvelevat olevan syynä väestön vanhenemisen, mutta myös varallisuuden lisääntymisen. (Varjonen, Aalto, Leskinen 2005, 3-46)

Laurila selvitti vuonna 2007 pro gradu tutkimuksessaan lapsiperheiden kokemuksia kotityöpalveluiden laadusta sekä perheiden palveluille kohdistamista odotuksista.

Tutkimuksessa käytettiin sähköistä kyselylomaketta ja vastauksia saatiin yhteensä 23 kappaletta. Tutkimuksen mukaan lapsiperheet olivat suurimmaksi osaksi tyytyväisiä saamiinsa palveluihin. Eniten negatiivista palautetta saivat työntekijöiden jatkuva vaihtuvuus ja etenkin siivouspalveluissa työntekijöiden ammattitaidon puute. Kotipalveluilta odotettiin muun muassa herkkyyttä asiakkaiden toiveille, joustavuutta, yksilöllisiä palveluita ja tehokasta ajankäyttöä. (Laurila, 2007, 1)

Koistinen tutki 2003 pro gradu tutkielmassaan pienten lasten työssäkäyvien äitien mielipiteitä kotityöpalveluista. Tutkimuksen aineistokeruumenetelmänä käytettiin haastattelua. Koistinen haastatteli kymmentä äitiä. Tutkielmasta selvisi, että monet äidit olisivat valmiita palkkaamaan ulkopuolista apua kotitöiden tekemiseen. Ehtona ulkopuoliselle avulle oli kuitenkin palveluiden tuottajan luotettavuus ja se että palvelut ovat helposti saatavilla. Tutkimuksessa ilmeni kuitenkin myös äitien negatiivinen suhtautuminen siihen, että joku ulkopuolinen tulee heidän kotiinsa siivoamaan. Palveluiden käyttämättömyyttä osa äideistä perusteli palveluiden liian kalliilla hinnalla. (Koistinen 2003, 1)

Vaarama, Moisio ja Karvonen tarkastelivat teoksessaan Suomalaisten hyvinvointi 2010 suomalaisten hyvinvointia, koettua elämänlaatua, hyvinvointipalveluiden käyttöä ja hyvinvoinnin rakenteellisia taustatekijöitä. Tutkimuksen mukaan vanhempien luottamus kotipalveluiden saatavuuteen on laskenut. Vuosien 2006-2009 välillä vanhempien luottamus kotipalveluihin on laskenut merkittävästi. Naisten osalta muutos on jopa 10 prosenttiyksikön verran, enää noin puolet naisista luottaa kotipalveluiden saamiseen. Teoksessa ei esitetä perusteluita sille miksi kotipalveluiden luottamus on laskenut merkittävästi. (Vaarama ym. 2010, 14, 86)

Tammilehto selvitti vuonna 2009 valmistuneessa opinnäytetyössään ”Arki sujuu hyvin” porilaisten lapsiperheiden kokemuksia sosiaalisesta hyvinvoinnistaan. Lopullisen aiheen opinnäytetyöntekijä sai Mannerheimin Lastensuojeluliitolta. Tammilehto selvitti opinnäytetyössään myös sen, millaisia tuki- ja palvelutarpeita porilaisilla lapsiperheillä oli. Tutkimuksen Tammilehto suoritti kolmessa eri porilaisessa päiväkodissa, joissa kyselylomakkeita jaettiin yhteensä 50 kappaletta. Vastaajilta kysyttiin mielipidettä arjen voimavaroja heikentävistä tekijöistä. Suurimmaksi voimavaroja heikentäväksi tekijäksi nousi vanhempien yhteisen ajan puute ja henkilökohtaisen

ajan puute. Kyselyyn vastanneista vanhemmista yli puolet koki saavansa tarpeeksi sosiaalista tukea perhe-elämän sujumiseen. Opinnäytetyössä vanhemmilta kysyttiin myös millaisia palveluita he toivoisivat MLL:ta. Toivotuin palvelu oli ”apua lastenhoitoon” ja toiseksi eniten toivottu palvelu oli ”Apua kotitöiden tekemiseen” . (Tammilehto 2009, 2, 43-48)

Hermonen selvitti vuonna 2004 valmistuneessa opinnäytetyössään 0-3-vuotiaiden lasten vanhempien tuen tarvetta ja vanhemmuuden tukemista. Opinnäytetyön aineisto kerättiin kahden eri perhekahvilan vanhemmilta. Kyselyyn vastasi kolmetoista vanhempaa. Kyselylomakkeessa vanhemmilta kysyttiin tuen tarvetta, sitä ovatko he tarvinneet tukea lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvissä asioissa, millaista tämä tuen tarve on ollut ja keneltä vanhemmat ovat sitä saaneet. Vastanneista vanhemmista yksitoista ilmoitti tarvinneensa apua, kaksi vastanneista ilmoitti, ettei tarvinnut apua. Vanhemmat kertoivat tarvitsevansa apua lähinnä kahdella eri osa-alueella, jotka olivat kasvatukseen ja hoitamiseen liittyvät lastenhoitoasiat. Tärkeimmäksi tuen antajaksi vanhemmat kertoivat puolison, neuvolan ja isovanhemmat. Kaikki kyselyyn vastanneet vanhemmat olivat sitä mieltä, että heidän saamansa tuki oli riittävää. Hoitoavun tarve oli mainittu useissa vanhempien vastauksissa, lähinnä sen vuoksi että vanhemmilla olisi mahdollisuus viettää myös omaa aikaa ja hoitaa joitakin tärkeitä asioita. (Hermonen 2004, 2,31, 35)

LAPSOS-hanke (2005-2008) on toteutettu Porissa Diakonia-ammattikorkeakoulun, Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Tampereen yliopiston Porin yksikön yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena oli lapsiperheiden psykososiaalinen tukeminen ja peruspalveluiden kehittäminen. Tavoitteena oli myös tukea Porin korkeakoululaitoksen kehittymistä ja vahvistaa korkeakoulujen välistä yhteistyötä. LAPSOS- hankkeessa tehtiin yhteensä viisi opinnäytetyötä ja yksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kehittämistyö. LAPSOS- hankkeessa selvitettiin pohjoisporilaisten lapsiperheiden mielipiteitä peruspalveluiden toimivuudesta ja siitä miten peruspalveluita pitäisi kehittää. Peruspalvelut lapsiperheet kokivat toimiviksi, tyytyväisempiä vanhemmat olivat päivähoitoon ja perusopetukseen. Kehittämissuhteena vanhemmat toivoivat Pohjois-Porin alueelle perhepäivähoitajan palvelua tai vuoropäiväkotia, mitkä toisivat helpotusta vuorotyötä tekevien vanhempien arkeen. Parannusehdotuksia sai eniten neuvo-

la. Tutkimustulosten mukaan lapsiperheiden tukemiseen tarvittaisiin riittävä palveluiden saatavuus ja eri ammattilaisten keskinäinen yhteistyö. (Laihonen 2008, 2,7,59)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKITTAVAT KYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä palvelukartoitus Porilaisille lapsiperheille. Tarkoituksena on selvittää, miten hyvin Porin kaupungin ja muut Porista saatavat palvelut riittävät porilaisille lapsiperheille. Tarkoituksena on myös selvittää, millaisia palveluita porilaiset lapsiperheet kaipaisivat, minä päivinä viikosta ja mihin vuorokauden aikaan palveluita tarvittaisiin. Opinnäytetyön tarkoituksena on myös selvittää miten valmiita vanhemmat olisivat tilaamaan sairaanhoidollisia palveluita kotiinsa.

Opinnäytetyön tavoitteena on että porilaisten lapsiperheiden palvelujen tarve nousee esille ja palvelujen tarjonta laajenee perheiden tarpeiden mukaisesti.

Opinnäytetyön tutkittavat kysymykset ovat

1. Millaisia palveluja porilaiset lapsiperheet kaipaisivat arkeensa?
2. Miten riittäviä lapsiperheiden palvelut ovat vanhempien mielestä?
3. Olisivatko vanhemmat valmiita ostamaan kotipalveluita?
4. Miten porilaiset lapsiperheet suhtautuvat kotiin saataviin sairaanhoidollisiin palveluihin?

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Tutkimus voi olla kvantitatiivinen eli määrällinen tai kvalitatiivinen eli laadullinen. Näitä kahta eri tutkimustapaa on käytännössä kylläkin vaikea erottaa toisistaan. Niiden erottaminen ei olekaan välttämättä kovin tärkeää, sillä määrällistä ja laadullista tutkimustapaa voidaan käyttää myös rinnakkain täydentämässä toisiaan. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 135-137)

5.1 Aineistonkeruumenetelmän valinta ja aineistonkeruu

Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmäksi valittiin kysely. Aineistonkeruussa käytettävällä kyselylomakkeella tietoa voidaan kerätä suureltakin otokselta ja tutkittavilta voidaan kysyä samalla monia asioita. Kyselylomakkeella saatua tietoa voidaan melko helposti käsitellä, tieto voidaan syöttää tietokoneelle ja tietokoneohjelman avulla muuntaa kaavioiksi ja erilaisiksi taulukoiksi. Kyselylomakkeen hyviin puoliin kuuluu myös aikataulun ja tutkimuksen kustannusten hyvä arvioitavuus. Kyselylomakkeen käytössä on myös huonoja puolia, joita ovat muun muassa vastaajien suhtautuminen kyselyyn. Tutkija ei tiedä, miten vastaajat ovat suhtautuneet kyselyyn, ovatko he ottaneet sen vakavissaan vai eivät. Sattuneita väärinymmärryksiä ei voida myöskään kontrolloida. Kyselylomaketutkimuksen huonoihin puoliin kuuluu myös vastaajien kato, joka voi joissakin tutkimuksissa hankaloittaa tutkimuksen etenemistä. Hyvän kyselylomakkeen laatiminen vaatii myös tutkijalta taitoa, tietoa ja aikaa. (Hirsjärvi ym.2009, 195)

Opinnäytetyön kyselylomakkeen laadintaa ohjasi opinnäytetyön teoriaosa ja aikaisemmat tutkimukset sekä myös paikallislehdessä olleet kirjoitukset Porin päiväkotien sulkemisesta koululaisten lomaviikkojen ajaksi. Opinnäytetyön kyselylomake oli kaksisivuinen ja se koostui yhdeksästä kysymyksestä. Taustakysymyksiä lomakkeessa oli kaksi, joissa kysyttiin vastaajien lapsien määrää ja lapsien ikää. Kysymyksistä viisi oli suljettuja kysymyksiä. Monivalintakysymyksiä oli lomakkeessa kolme. Avoimia kysymyksiä kyselylomakkeeseen ei laadittu. Kyselylomake on liitteenä 2.

Kyselylomakkeen kysymykset on jaettu vastaamaan tutkittaviin kysymyksiin seuraavasti. Tutkittavaan kysymykseen 1, ”Millaisia palveluja porilaiset lapsiperheet kaipaisivat arkeensa” vastasivat kysymykset kolme, neljä, viisi ja kuusi. Tutkittavaan kysymykseen 2, ”Miten riittäviä lapsiperheiden palvelut ovat vanhempien mielestä” haettiin vastausta kysymyksellä seitsemän. Tutkittavaan kysymykseen 3, ”Olisivatko vanhemmat valmiita ostamaan kotipalveluita” vastasi kysymys kahdeksan. Tutkittavaan kysymykseen 4 ”Miten porilaiset lapsiperheet suhtautuvat kotiin saataviin sairaanhoidollisiin palveluihin” vastasi kysymys yhdeksän.

Kyselylomakkeen mukana vanhemmille jaettiin saatekirje, jossa selvitettiin mistä kyselyssä on kysymys, kuka tutkimusta tekee ja keneltä on saatu lupa tutkimuksen suorittamiseen. Saatekirjeessä vanhemmille kerrottiin myös kyselylomakkeiden käsittelemisestä luottamuksellisesti. Saatekirjeessä kerrottiin myös, mihin täytetty kyselylomake pitää palauttaa ja mikä on viimeinen palautuspäivä. Jokaisessa päiväkodissa oli vastauksia varten palautuslaatikko, johon vanhemmat palauttivat vastaukset. Saatekirje on liitteenä 1. Kyselylomakkeen mukana, vanhemmat saivat myös kirjekuoren, jossa he saivat palauttaa kyselylomakkeen vastauslaatikkoon. Tutkimukseen osallistuneet päiväkodit valittiin Porin perusturvan nettisivujen päiväkotien esittelylistasta. Päiväkotien valitsemiseen vaikutti niiden maantieteellinen sijainti. Päiväkodit pyrittiin valitsemaan niiden sijainnin mukaan niin, että ne yhdessä antaisivat mahdollisimman kattavan kuvan kaikista Porissa asuvista lapsiperheistä. Tutkimukseen valittiin yhteensä neljä päiväkotia. Luvan tutkimuksen suorittamiseen antoi varhaiskasvatuspäällikkö Ritva Välimäki.

Lomakkeet opinnäytetyöntekijä vei itse valittuihin päiväkoteihin. Päiväkodeissa päiväkodin henkilökunta jakoi lomakkeet vanhemmille. Kyselylomakkeet jaettiin päiväkoteihin seuraavasti: Itätullin päiväkotia 21 lomaketta, Etanatie päiväkotia 21 lomaketta, Liinaharjan päiväkotia 22 lomaketta ja Isosannan päiväkotia 12 lomaketta. Yhteensä kyselylomakkeita jaettiin siis 76 kappaletta. Vastausaikaa vanhemmilla oli kaksi viikkoa (viikot 5-6/2012) Vastausajan päätyttyä opinnäytetyöntekijä haki vastauslomakkeet päiväkodeista.

Porilaisista lapsiperheistä valittiin tutkimukseen sopiva otos satunnaisesti. Useimmissa päiväkodeissa kyselylomakkeet jaettiin yhden lapsiryhmän vanhemmille. Lapsiryhmät opinnäytetyön tekijä oli valinnut etukäteen. Lapsiryhmän valitsemiseen vaikuttivat lapsiryhmän lasten määrä ja ryhmässä olevien lasten iät. Tarkoituksena oli saada vastauksia mahdollisimman monen eri-ikäisten lasten vanhemmilta. Yhdessä päiväkodissa hoitohenkilökunta kuitenkin ehdotti että he voisivat kysellä kaikilta päiväkodin lasten vanhemmilta, ketkä olisivat kiinnostuneita osallistumaan kyselyyn, ja jakaa kyselylomakkeet tällaisille vanhemmille. Näin tehtiin yhden päiväkodin kohdalla. Kyselylomakkeet jaettiin neljän eri päiväkodin kautta lapsiperheiden vanhemmille. Vastauksia saatiin kuitenkin takaisin vain kolmesta päiväkodista, sillä yhdestä päiväkodista ei palautunut yhtään vastausta. Yhteensä kyselylomakkeita jaet-

tiin 76 kappaletta, joista takaisin saatiin 33 kappaletta. Kyselyn vastausprosentiksi saatiin 43%. Kaikkia takaisin saatuja kyselylomakkeita käytettiin aineistona. Opinnäytetyön aineisto analysoitiin syöttämällä saadut tiedot Tixel-ohjelmaan, koska kyselylomakkeen tiedot on melko yksinkertaista analysoida tätä ohjelmaa käyttäen. Tutkimustuloksia havainnollistettiin erilaisten kuvioiden ja taulukkojen avulla.

6 OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUS

Tutkimuksesta pyritään tekemään aina mahdollisimman luotettava. Siitä huolimatta tutkimusten luotettavuus ja pätevyys saattavat vaihdella. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida erilaisten mittaus- ja tutkimustapojen avulla. Tutkimuksen luotettavuuteen liittyvät käsitteet ovat reliabiliteetti ja validuus. Reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta eli tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Validuus tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä, mittaako mittari juuri sitä mitä on tarkoituskin mitata. Kyselyyn vastaajat voivat esimerkiksi ymmärtää kysymyksen aivan eri tavalla, kun tutkija on kysymyksen tarkoittanut. Näin mittari voi aiheuttaa tuloksiin virheitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 231,232)

Opinnäytetyön kyselylomakkeessa vastaajille ei annettu vastausvaihtoehdoksi ollenkaan vaihtoehtoa ”ehkä” tai ”en osaa sanoa”, koska vastaajien haluttiin ilmaisevan mielipiteensä annetuista vaihtoehdoista. Tämä saattoi vaikuttaa siihen että muutamat vastaajat jättivät joitakin kysymyksiä vastaamatta.

Opinnäytetyön toinen kysymys saattoi myös hämmentää vastaajia vastausvaihtoehtojen osalta. Kyselylomakkeessa toisena kysymyksenä kysyttiin vastaajien lasten ikää ja vastausvaihtoehdot olivat 0-3,3-6, 6-9, 9-12, 12-15 ja 15. Jos vastaajalla oli esim. 3-vuotias lapsi, hän joutui valitsemaan kahdesta eri vastausvaihtoehdosta. Tämä ei kuitenkaan aiheuttanut kysymykseen vastaamattomuutta, vaan kaikki vanhemmat olivat löytäneet oikean vaihtoehdon.

Opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä lisäsi vastaajien anonymisyys. Vanhemmat vastasivat kyselyyn nimettömästi, eikä heitä pystynyt tunnistamaan missään

kyselyn vaiheessa. Kyselylomakkeessa ei myöskään kysytty vastaajan siviilisäätyä, sukupuolta tai ikää, mikä lisäsi vastaajien anonyymisyyttä. Takaisin saatuja kyselylomakkeita ei eroteltu eri päiväkotien mukaan, vaan kaikkia kyselylomakkeita käsiteltiin yhdessä. Myös tämä lisäsi vastaajien anonyymisyyttä. Kyselylomakkeen mukana vanhemmille jaettiin myös saatekirje, mikä lisäsi tutkimuksen luotettavuutta. Saatekirjeessä vanhemmille kerrottiin mistä tutkimuksessa on kysymys, kuka tutkimusta tekee ja mistä lupa tutkimuksen tekemiselle on saatu. Vastaajat vastasivat kyselyyn myös täysin vapaaehtoisesti. Tutkimuksen luotettavuutta lisää myös se, että kaikki takaisin saadut kyselylomakkeet voitiin ottaa mukaan tutkimukseen.

Tutkimuksessa saatiin myös paljon samankaltaisia tuloksia, kuin mitä on saatu aikaisemmissa tutkimuksissa. Tämän voidaan katsoa lisäävän myös tutkimuksen luotettavuutta.

Yhdestä päiväkodista ei saatu takaisin yhtään kyselylomaketta. Tämä saattoi ehkä johtua siitä, että tähän päiväkotiin jaettiin kyselylomakkeita vain pienten lasten ryhmään, jossa lapsia oli vain 12. Muihin päiväkoteihin kyselylomakkeita jaettiin isompiin ryhmiin, jolloin myös mahdollisuus saada kyselylomakkeita takaisin oli suurempi. Lomakkeiden jakaminen vanhemmille oli päiväkodin hoitohenkilökunnan vastuulla, joten ei ole täysin varmaa, saivatko vanhemmat kyselylomakkeet. Voi myös olla, että kyselylomakkeet jaettiin vanhemmille liian myöhään, niin että vanhemmille ei jäänyt tarpeeksi vastausaikaa.

Opinnäytetyön vastausprosentti jäi melko pieneksi, joten saatuja tuloksia ei voida yleistää kuvaamaan kaikkia porilaisia lapsiperheitä.

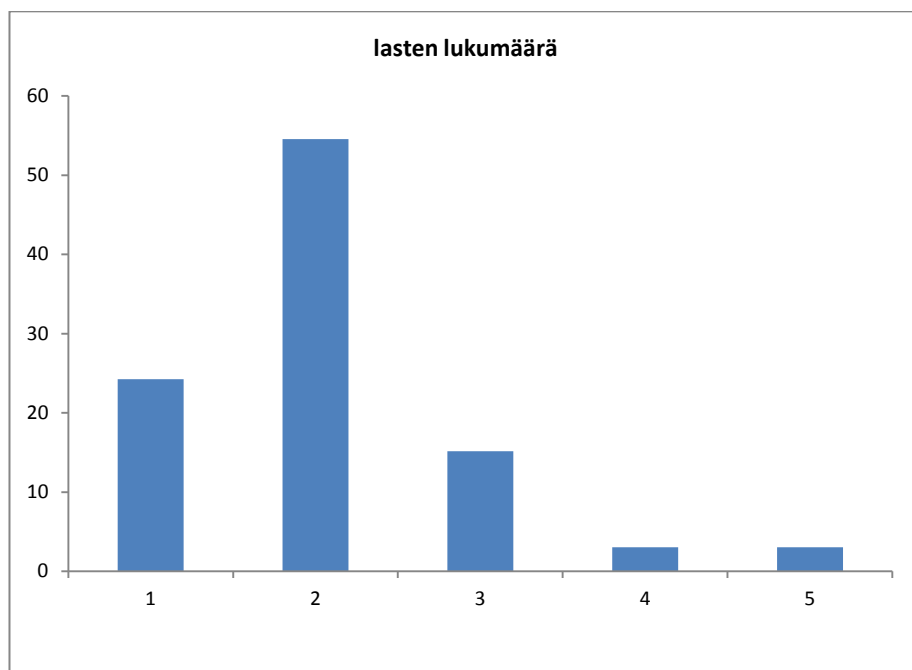
Tutkimuksen tekemiseen liittyy aina eettisiä näkökulmia, jotka tutkijan on otettava huomioon. Tutkimuksen teossa on noudatettava hyvää tieteellistä käytäntöä, jotta tutkimuksesta tulisi eettisesti hyvä. Tutkija on vastuussa tutkimuksen tiedon hankintaan ja julkaisemiseen liittyvistä asioista. Tutkimuksessa lähtökohtana tulee aina olla ihmisarvon kunnioittaminen. Tutkimukseen osallistuminen tulee olla vapaaehtoista. Näin pystytään kunnioittamaan tutkittavien itsemääräämisoikeutta. Tärkeää on myös, että tutkittavat tietävät, millaiseen tutkimukseen he osallistuvat ja miten tutkimus

etenee. Tutkimuksen tulee noudattaa hyvän tutkimuksen periaatteita ja epärehellisyttä on vältettävä tutkimuksen kaikissa vaiheissa. (Hirsjärvi ym. 2009, 23,25)

7 TULOKSET

Saatuja vastauksia käsitellään tutkimuskysymyksittäin

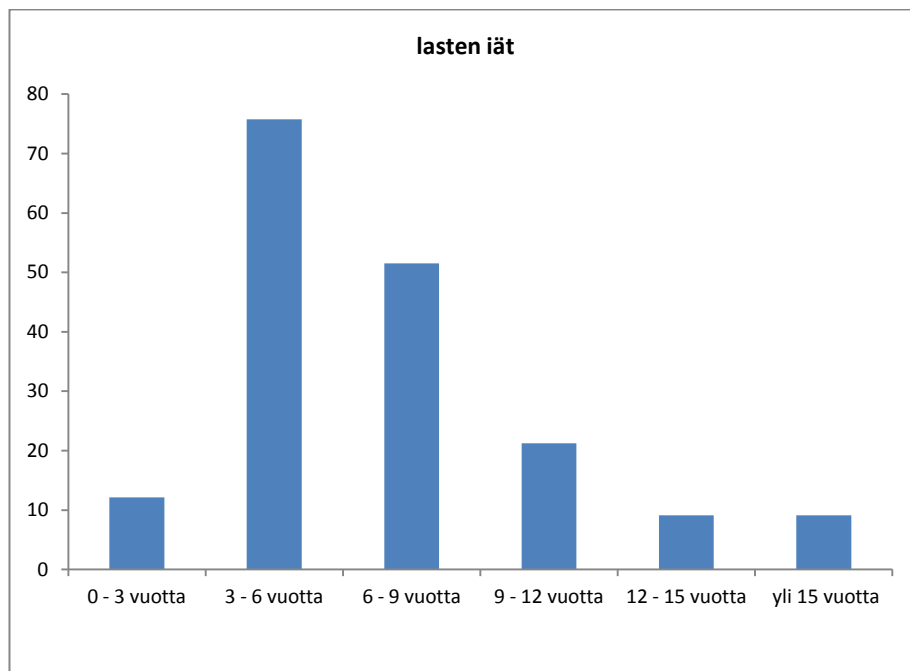
Kysymyksellä yksi selvitettiin vanhempien lasten lukumäärää. Vastaajista yli puolella oli kaksi lasta (55%). Yksilapsisia perheitä vastaajista oli 24%. Perheitä, joissa lapsia oli kolme oli 15%. Neljälapsisia perheitä vastaajista oli 3% ja myös viisilapsisia perheitä oli vastaajista oli 3%. (kuvio 1)

Kuvio 1. Kuinka monta lasta teillä on? (n=33)

Kysymyksellä kaksi selvitettiin, minkä ikäisiä kyselyyn vastanneiden vanhempien lapset olivat. Vastaaja sai valita vastausvaihtoehdoista useamman kohdan, sen mukaan minkä ikäisiä hänen lapsensa olivat. Suurimmalla osalla vastaajista (76%, 25

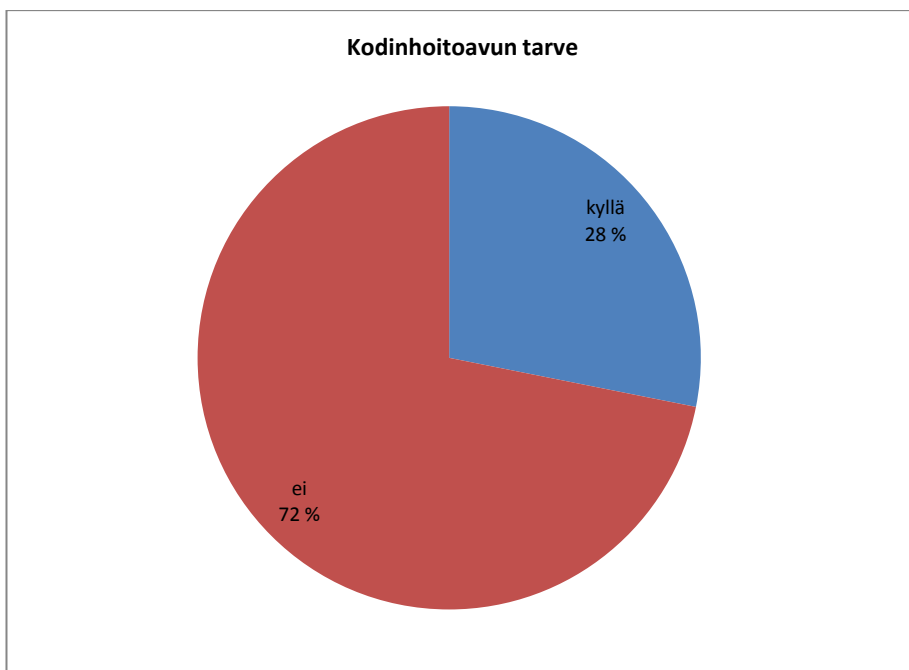
vastaajaa) oli kolmesta kuuteen vuoteen ikäisiä lapsia. 52%:lla (17 vastaajaa) vastaanesta oli kuudesta yhdeksään vuotiaita lapsia. Vastaajista 21%:lla (7) oli nollasta kolmeen ikävuoteen ikäisiä lapsia. Vastaajista 12%:lla (4) oli nollasta kolmeen ikävuoteen ikäisiä lapsia. Pienten lasten lisäksi 9%:lla vastaajista oli 12-15 ikävuoteen ikäisiä lapsia. 9%:lla vastaajista oli myös yli 15 vuotiaita lapsia. (kuvio 2)

Kuvio 2. Minkä ikäisiä lapsenne ovat? (n=33)

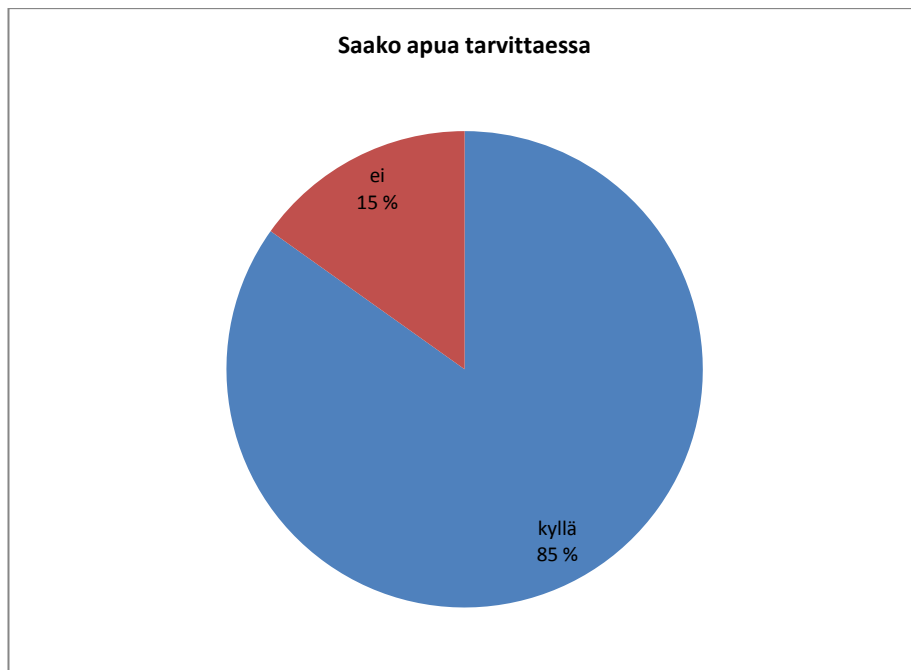
7.1 Lapsiperheiden toivomat palvelut

Kysymyksellä kolme haluttiin tietää, kokivatko vanhemmat tarvitsevansa apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa.. Vastaajista 72% (23) koki ettei tarvitse apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Vastaajista 28% (9) koki tarvitsevansa apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Kodinhoitoon liittyvillä asioilla tarkoitettiin tässä kysymyksessä mm. apua kotitöissä tai lastenhoitoapua. (kuvio3)

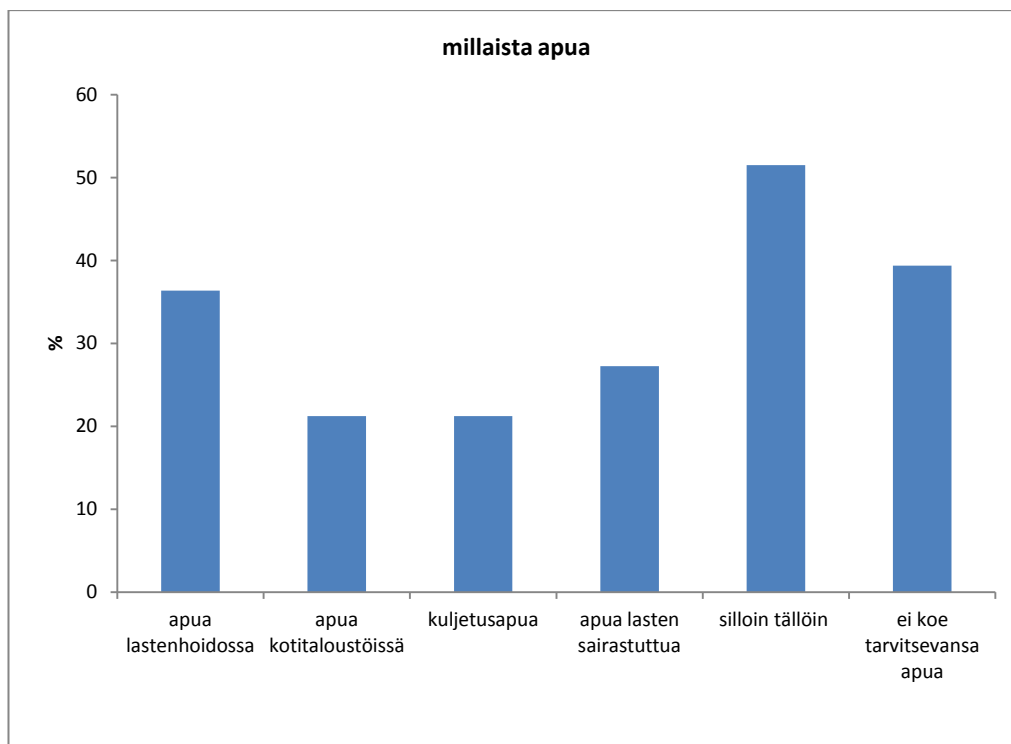
Kuvio 3. Koetteko tarvitsevanne apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa, esimerkiksi lastenhoitajaa tai apua kotitöissä? (n=32)

Kysymyksellä neljä haluttiin tietää, saavatko vanhemmat tarvittaessa apua sukulaisilta ystäviltä tai naapureilta. Vastaajista 85% (28) kertoi saavansa tarvittaessa apua esimerkiksi lastenhoitoapua sukulaisilta ystäviltä tai naapureilta silloin, esimerkiksi silloin kun vanhempi itse sairastuu. Vastanneista 15% (5) ei saa tällaista apua tarvittaessaan. (kuvio 4)

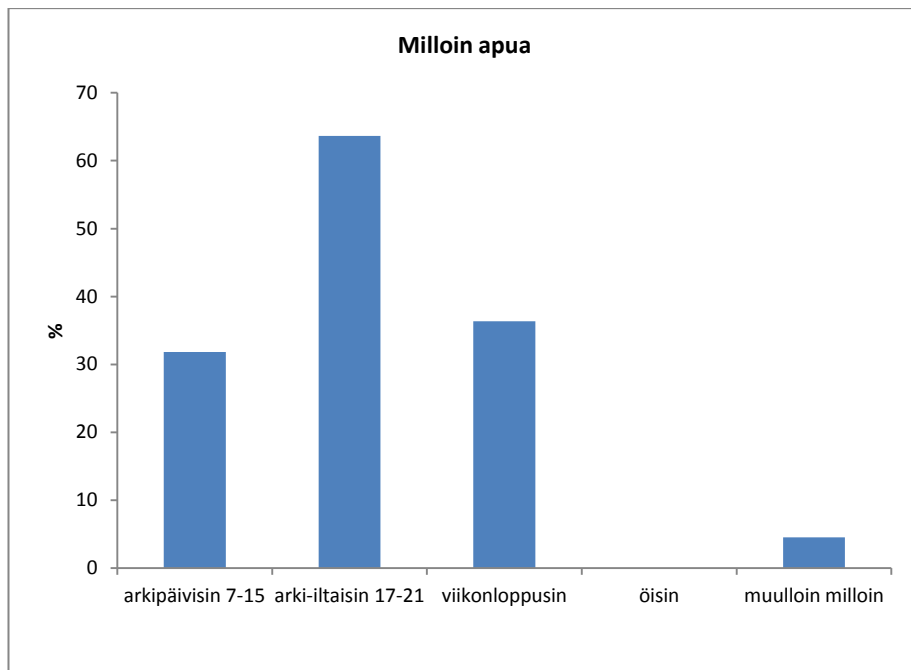
Kuvio 4. Saatteko tarvittaessa apua (esim. lastenhoitoapua silloin, kun sairastutte) sukulaisilta, ystäviltä tai naapureilta? (n=33)

Kysymyksellä viisi selvitettiin millaista apua vanhemmat haluaisivat perheensä arkeen. Vastaja sai valita useamman vaihtoehdon. Vastaajista 52% (17) haluaisi apua perheensä arkeen silloin tällöin, esimerkiksi iltaisin tai viikonloppuisin. Lapsiperheiden vanhemmista 39% (13) ei koe tarvitsevänsä apua ollenkaan perheen arkeen liittyvissä asioissa. Vastaajista 36% (12) kertoi haluavansa apua lastenhoidossa, 27% (9) kertoi tarvitsevänsä apua vain lasten sairastuttua. Vastaajista 21% (7) kertoi tarvitsevänsä apua kotitaloustöissä ja lasten kuljetusapua esimerkiksi kouluun tai harrastuksiin. (kuvio 5)

Kuvio 5. Millaista apua haluaisitte perheenne arkeen?(n=33)

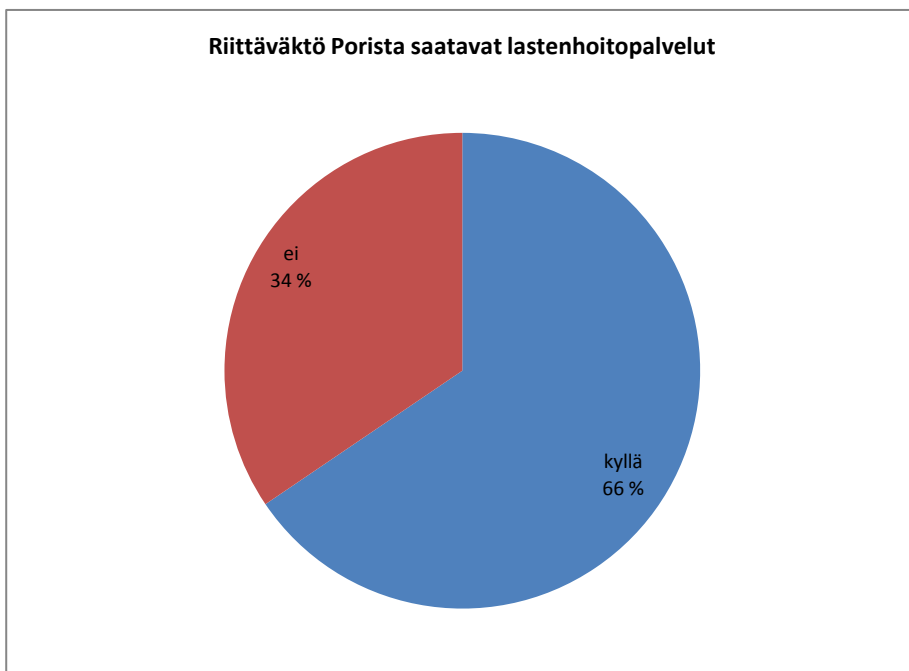
Kysymyksellä kuusi haluttiin selvittää, milloin vanhempien avun tarve on suurin. Vastaja sai valita useamman vaihtoehdon. Vastajista yli puolet 64% (14) kertoi tarvitsevana apua eniten arki-iltaisina 17.00-21.00 välisenä aikana. Lapsiperheiden vanhemmista 36% (8) kertoi avun tarpeensa olevan suurin viikonloppuisin. Vastajista 32% (7) suurin avun tarve oli arkipäivisin 07.00-15.00 välisenä aikana. Kukaan vastaajista ei kokenut tarvitsevana apua yöllä. Lapsiperheiden vanhemmista 5% (1) kertoi tarvitsevana apua eniten muulloin milloin, vastaja oli kirjoittanut tyhjän kohtaan avun tarpeen riippuvan työvuoroistaan. Vastajista 10 oli jättänyt tämän kohdan vastaamatta. (kuvio 6)

Kuvio 6. Milloin avun tarpeen on suurin? (n=22)

7.2 Porista saatavien lastenhoitopalveluiden riittävyys

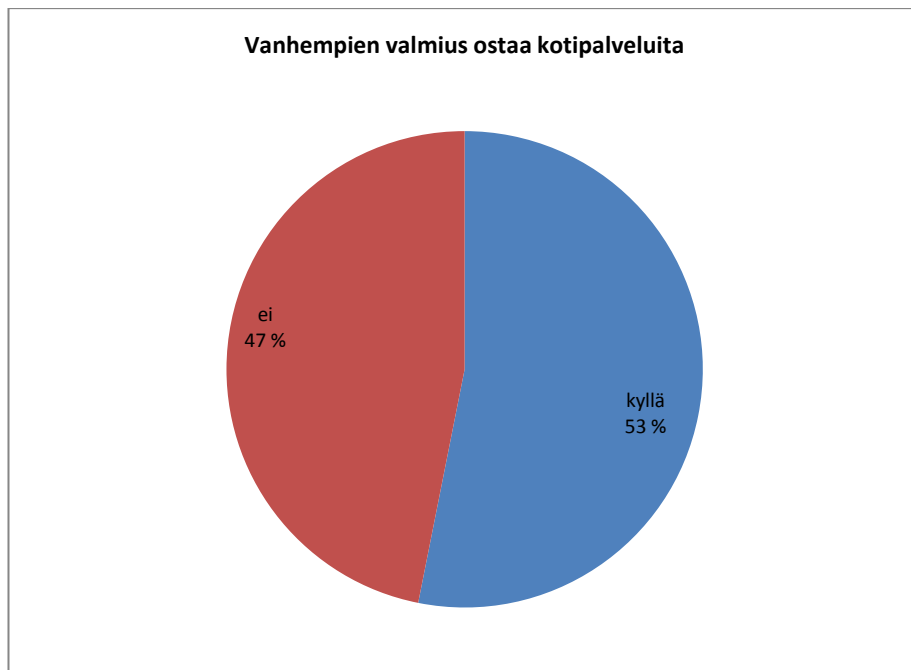
Kysymyksellä seitsemän selvitettiin, kokivatko vanhemmat Porissa saatavat lastenhoitopalvelut riittäviksi. Lapsiperheiden vanhemmista yli puolet 66% (19) olivat sitä mieltä että Porista saatavat lastenhoitopalvelut ovat riittäviä. Vastaajista 34% (10) oli sitä mieltä että Porista saatavat lastenhoitopalvelut eivät ole riittäviä. (kuvio 7)

Kuvio 7. Koetteko Porissa saatavat lastenhoitopalvelut riittäviksi? (n=29)

7.3 Vanhempien halukkuus ostaa kotipalveluita

Kysymyksellä kahdeksan haluttiin selvittää, olisivatko vanhemmat valmiita ostamaan kotipalveluita. Lapsiperheiden vanhemmista 53% (17) olisi valmis ostamaan kotipalveluita, joilla tarkoitetaan esimerkiksi apua lastenhoidossa tai apua kotitöissä. Vastaajista 47% (15) ei olisi valmis ostamaan kotipalveluita. (Kuvio 8)

Kuvio 8. Olisitteko valmiita ostamaan kotipalveluita? Kotipalveluilla tarkoitetaan esimerkiksi apua lastenhoidossa tai apua kotitöissä. (n=32)

7.4 Vanhempien valmius ostaa kotiin sairaanhoidollisia palveluita lapsilleen

Kysymyksellä yhdeksän selvitettiin, olisivatko vanhemmat valmiita ostamaan kotiinsa lapsilleen sairaanhoidollisia palveluita. Lapsiperheiden vanhemmista enemmistö 71% (22) ei olisi valmis ostamaan kotiinsa lapsilleen sairaanhoidollisia palveluita. Vastaajista 29% (9) olisi valmis ostamaan sairaanhoidollisia palveluita kotiinsa. Kysymyksessä sairaanhoidollisilla palveluilla tarkoitettiin esimerkiksi ompeleiden poisto, lääkkeiden antaminen, verinäytteiden otto, avanteen hoitaminen, neuvominen. (kuvio 9)

Kuvio 9. Olisitteko valmiita ostamaan kotiin lapsille sairaanhoidollisia palveluita? (n=31)

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tyypillisin kyselyyn vastannut perhe oli kaksilapsinen. Tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen mukaan Suomessa yleisempiä ovat kaksilapsiset perheet. Suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista lapset olivat 3-6 -vuotiaita. (Lasten lukumäärä 2012)

Tulosten mukaan suurin osa vanhemmista koki saavansa tarvittaessa apua sukulaisilta ystäviltä ja naapureilta. Vain 15% kertoi ettei saa apua tarvittaessa. Tulosten perusteella voisi päätellä, että suurimmalla osalla tutkimukseen osallistuvilla perheistä on kattava sosiaalisten suhteiden verkosto, joilta he tarvittaessa saavat apua. Kattaviin sosiaalisiin suhteisiin media voi vaikuttaa positiivisesti. Nykyään on helppoa pitää yhteyttä esimerkiksi facebookin avulla ystäviin ja sukulaisiin ja yhteydenpito taas ylläpitää sosiaalisia suhteita. Tämä varmastikin vaikuttaa myös siihen, että vanhemmat eivät koe tarvitsevänsä apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Tammilehto selvitti myös porilaisten lapsiperheiden kokemuksia sosiaalisesta hyvinvoinnistaan

vuonna 2009, jolloin kyselyyn vastanneista vanhemmista yli puolet koki saavansa tarpeeksi sosiaalista tukea perhe-elämän sujumiseen. (Tammilehto 2009, 2, 43-48) Kuitenkin 15% vastaajista kertoi ettei saa tarvittaessa apua sukulaisilta ystäviltä tai tuttavilta. Tällaiset perheet ovat ehkäpä muuttaneet Poriin ja sukulaiset asuvat kaukana. Voi olla myös perheitä, joilla ei sukulaisia ole, tai heihin ei pidetä yhteyttä. Tällaisten perheiden kohdalla olisi hienoa, jos kunta voisi tarjota heille palvelun, jonka kautta tällaiset perheet voisivat saada apua tarvittaessa. Tällainen palvelu voisi olla vaikka koulutettu henkilö, jota voisi tarvittaessa pyytää kotiin esimerkiksi hoitamaan lapsia vaikkapa viikonloppuna vanhemman sairastuttua. Myös yhä useampi lapsi voi kotonaan huonosti. Usein perheen voimavarat vähenevät vanhemman sairastuessa tai masentuessa. Tällaisessa tilanteessa vanhempien sosiaaliset suhteet olisivat tärkeitä. Niiden avulla vanhempi saisi luultavastikin apua lastenhoitoon ja hän saisi myös keskustella tunteistaan. Nykyään puhutaan myös perheistä ja lapsista, jotka eivät voi hyvin. Ovatko mahdollisesti tällaiset perheet, joiden sosiaaliset suhteet ovat heikompia, riskiryhmässä syrjäytyä? Olisikin tärkeää, että Porissa olisi mahdollisimman paljon erilaista toimintaa lapsiperheille, jossa erilaiset lapsiperheet voisivat tutustua toisiinsa ja tällä tavalla syrjäytymistä voitaisiin ehkäistä. (Hiltunen, 2011) Hermonen selvitti opinnäytetyössään vanhempien tuen tarvetta ja vanhemmuuden tukemista. Tutkimuksen mukaan 13:sta vastaajasta 11 kertoi tarvitseensa apua, lähinnä kasvattamiseen ja hoitamiseen liittyvissä lastenhoitoasioissa. Hoitoavun tarve oli myös mainittu useissa Hermonen tekemän tutkimuksen vastauksissa. Tutkimusten perusteella suurimmalla osalla porilaisista lapsiperheistä on kattavat sosiaaliset verkostot, mutta on kuitenkin perheitä, joilla ei ole tällaisia sosiaalisia verkostoja. (Hermonen 2004, 2,31,35)

Opinnäytetyössä saatujen tulosten mukaan suurin osa porilaisten lapsiperheiden vanhemmista ei kokenut tarvitsevänsä apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Tähän saattaa vaikuttaa monikin asia. Nykyperheessä molemmat vanhemmat osallistuvat kotiöihin, jolloin he eivät ehkä tarvitse muuta apua. Myös porilaisten lapsiperheiden hyvät sosiaaliset suhteet vaikuttavat lapsiperheiden tarvitsemaan tukeen kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Ensisynnyttäjien keski-ikä on noussut. Viime vuonna kaikkien synnyttäjien keski-ikä oli 30,3 vuotta ja ensisynnyttäjien keski-ikä 28,4 vuotta. Ehkä myös synnyttäjien keski-ikä nousu vaikuttaa siihen, miten vanhemmat kokevat tarvitsevänsä apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Kun vanhemmiksi tullaan van-

hemmalla iällä, rutiinit kodinhoitoon liittyvissä asioissa ovat jo vakiintuneet, eikä kotitöitä ehkä koeta enää niin kuormittavina, kuin nuoremmat vanhemmat ne mahdollisesti kokevat. Vastanneista kuitenkin 28% koki tarvitsevansa apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Tähän saattaa vaikuttaa juuri vanhempien kiireellinen elämäntilanne. THL:n tekemän tutkimuksen mukaan jopa kolmannes vanhemmista tuntee viettävänsä työn takia usein tai jatkuvasti lastensa kanssa vähemmän aikaa, kuin todellisuudessa haluaisi. Kyselylomakkeessa ei kysytty vastaajan siviilisäätyä, joten saattaa olla, että osa kodinhoitoon apua tarvitsevista vastaajista osa oli yksinhuoltajavanhempia. On hyvin ymmärrettävää että yksinhuoltaja perheessä vanhempi voi tuntea itsensä kiireellisemmäksi kuin esimerkiksi ydinperheen vanhemmat. (Aamulehti 13.04.2012, Lammi-Taskula ym. 2009, 11, 40, 43,)

Kyselyssä vastaajilta kysyttiin myös, millaista apua he kaipaivat perheensä arkeen. 39% vastaajista ei kokenut tarvitsevansa lainkaan apua perheensä arkeen. Tällaisilla perheillä on luultavasti kattavat sosiaaliset suhteet, mahdollisesti toinen vanhempi voi olla kotona lasten kanssa, tai vanhemmilla voi olla esimerkiksi säännöllinen päivätyö, mikä helpottaa esimerkiksi lastenhoitojärjestelyitä. Vastaajista 36% kaipasi apua lastenhoitoon. Useammassa tutkimuksessa on jo käynyt ilmi, että vanhemmat kaipaavat lisää aikaa lapsilleen ja itselleen. 21% vastaajista kaipasi apua kotitaloustöihin, mihin vaikuttaa varmasti jo aikaisemmin käsitellyt asiat, esimerkiksi vanhempien kiireellisyys ja laiskuus. Kuljetusapua (esimerkiksi lasten vieminen kouluun tai harrastuksiin) kaipasi 21% vastaajista. Kuljetusavun tarpeeseen vaikuttaa varmasti vanhempien kiireellisyys. Vanhempien arkea helpottaisi varmasti, jos joku veisi heidän lapsensa esimerkiksi harrastuksiin. Kaikilla vanhemmilla ei myöskään välttämättä ole autoa, mikä voi aiheuttaa kuljetusavun tarvetta. Vastaajista noin puolet kertoi tarvitsevansa perheensä arkeen satunnaisesti apua esimerkiksi iltaisin tai viikonloppuisin. On hyvin ymmärrettävää, että kaikille tulee joskus tilanteita, jossa oma aika ja jaksaminen eivät riitä. Tällöin tarvittaisiin perheen ulkopuolista apua. Porissa toimii vain yksi vuoropäiväkoti, joka on auki ympäri vuorokauden. Vuoropäiväkotiin lapset valitaan kuitenkin hyvin tarkasti, jotta ne, joille vuoropäiväkodin lastenhoitoapu on välttämätöntä, saisivat hoitopaikan. Kaikilla porilaisilla lapsiperheillä ei näin ollen ole mahdollisuutta käyttää esimerkiksi vuoropäiväkodin palveluita. Apua lastenhoitoon kaipasi 36% vastaajista.

Suurin avun tarpeen ajankohta oli selvästi arki-iltaisain. Yli puolet tutkimukseen osallistuneista kertoi avuntarpeensa olevan suurin juuri arki-iltaisain klo 17.00-21.00 välisenä aikana. Arki-iltojen suureen avuntarpeeseen voi johtaa vanhempien pitkät työpäivät, lasten harrastukset, vanhempien omat harrastukset tai pakolliset ilta menot. THL:n vuonna 2009 tekemän tutkimuksen mukaan lapsiperheiden yleisempiä ongelmia ovat juuri työn ja perheen yhteensovittaminen ja yhteisen ajan puute. (Lammi-Taskula ym. 2009, 11,40,43)

Vastaajista yli puolet koki Porista saatavat lastenhoitopalvelut riittäviksi. Tähän vaikuttavat varmasti samat asiat kuin mitä jo aikaisemmassa kohdassa on mainittu. Terveysten ja hyvinvointilaitoksen vuonna 2009 tekemän tutkimuksen mukaan enemmistö alle kolmevuotiaiden lasten äideistä on kotona lasten kanssa, joten tämä selittää myös sitä miksi lastenhoitopalveluita ei tarvita niin paljoa. Osana LAPSOS-hanketta tehdyssä opinnäytetyössä selvitettiin pohjoisporilaisten lapsiperheiden mielipiteitä peruspalveluiden toimivuudesta. Tutkimuksessa saatiin samankaltaisia tuloksia, kuin tässä opinnäytetyössä. Lapsiperheet kokivat peruspalvelut toimiviksi. Tyytyväisimpiä vanhemmat olivat päivähoitoon ja perusopetukseen. Vanhemmat kylläkin toivoivat Pohjois-Porin alueelle perhepäivähoitajaa tai vuoropäiväkotiä. Kuitenkin vastaajista 34% koki ettei Porista saatavat lastenhoitopalvelut ole riittäviä, mikä on melko iso osuus vastaajista. Vastaajien tyytymättömyyteen Porista saataviin lastenhoitopalveluihin vaikuttaa varmastikin se, että Porissa toimiva Mannerheimin lastensuojeluliitto ei tarjoa lapsiperheille hoitoapua. Hoitoapua ei myöskään saa Porin diakonialaitokselta. Porissa ei ole lapsiperheille suunnattua kotipalvelua. Kyselyssä vanhemmilta ei kysytty tarkemmin, miksi palvelut eivät riitä, mutta voisi ajatella, että esimerkiksi myös yksi vuoropäiväkoti Porin alueelle on liian vähän. Voisi myös ajatella, että joulun ja kesäloman aikana päivystäviä päiväkotia voisi olla enemmän. Porissa on 50 päivähoitoyksikköä, joista päivystää joulun ja kesäloman aikana vain alle kymmenen. Kyselyssä ei myöskään kysytty mitä mieltä vanhemmat olisivat päiväkotien sulkemisesta koululaisten lomaviikkojen ajaksi, olisivatko lastenhoitopalvelut myös silloin riittäviä. (Lammi-Taskula ym. 2009, 11,40,43, Laiho 2008, 2,7, 59, Tehomaa 2012)

Vanhempien valmius ostaa kotipalveluita jakautui hyvin tasaisesti. Hieman yli puolet vastaajista oli valmiita ostamaan kotipalveluita. Vanhempien valmiuteen ostaa koti-

palveluita vaikuttaa varmastikin perheen taloudellinen tilanne. Kaikilla ei ole mahdollisuutta ostaa palveluita. Suomesta löytyy sekä hyvin että huonosti taloudellisesti toimeentulevia lapsiperheitä. Taloudellisesti heikoimmassa asemassa ovat tilastojen mukaan yksinhuoltaja, -monilapsi – ja pikkulapsiperheet. Taloudellisesti hyvässä tilanteessa taas ovat pikkulapsivaiheen ohittaneet kahden huoltajan kotitaloudet. (Ruotsalainen, 2006. Tilastokeskuksen www-sivut) Varjosen, Aallon ja Leskisen tekemässä tutkimuksessa osa tutkittavista perustelikin palveluiden käyttämättömyyttä palveluiden liian kalliilla hinnalla. Osa vanhemmista varmastikin haluaa tehdä kotityöt itse. Vieraan ihmisen palkkaaminen töihin omaan kotiin saattaa tuntua monesta vieraalta ajatukselta. Koistisen tekemän tutkimuksen mukaan monet äidit olisivat valmiita palkkaamaan ulkopuolista apua kotitöiden tekemiseen, kunhan palveluiden tuottaja olisi luotettava ja palvelut olisivat helposti saatavissa. Koistisen tutkimuksessa ilmeni kylläkin osan vastaajien negatiivinen suhtautuminen siihen, että vieras henkilö tulisi heidän kotiinsa siivoamaan. Varjonen, Aalto ja Leskinen tekemässä tutkimuksessa kotipalveluita oli käyttänyt noin puolet vastaajista. Tutkimuksen mukaan lapsiperheet käyttivät ostopalveluita kiireen vuoksi. Varjosen tutkimuksessa osa vastanneista kertoi myös olevansa niin laiska ettei jaksakaan tehdä kaikkia kotitöitä. Varjosen, Aallon ja Leskisen tekemän tutkimuksen, Koistisen tekemän tutkimuksen ja tämän opinnäytetyön tulokset ovat melko samanlaisia. Kotipalveluiden käyttö jakaa ihmisiä. Osa kuluttajista on valmis ostamaan ja on jo ostanutkin kotipalveluita, osa kuluttajista on taas kotipalveluita vastaan. Tulevaisuudessa tutkijat kuitenkin uskovat kotipalveluiden käytön lisääntyvän, johon syynä ovat muun muassa väestön ikääntyminen ja varallisuuden lisääntyminen. Kuluttajien suhtautuminen kotipalveluihin voi myös muuttua. Ehkä tulevaisuudessa vieraan ihmisen palkkaamista kotiin enää tunnu ihmisistä niin luonnottomalta. (Varjonen ym. 2005, 3-46, Koistinen 2003, 1)

Suomalaisten hyvinvointi 2010 teoksen mukaan vanhempien luottamus kotipalveluihin on vähentynyt merkittävästi. Naisten osalta muutos on ollut jopa 10 prosenttiyksikköä. Selitystä luottamuksen laskulle teoksessa ei esitetty. Voi kuitenkin olla mahdollista, että juuri lapsiperheille suunnattujen kotipalveluiden tarjonnan vähäisyys on vähentänyt luottamusta palveluiden saannille. Kunnat ovat keskittäneet kotipalvelut ikääntyneiden hoitoon ja monesta kunnasta lapsiperheille suunnatut kotipalvelut puuttuvat kokonaan. Ei siis toisaalta ole ihme, että vanhemmat eivät enää luota kotipalveluiden saatavuuteen. Laurilan tekemän pro gradu -tutkimuksen mukaan lapsi-

perheet ovat kuitenkin suurimmaksi osaksi tyytyväisiä saamiinsa kotityöpalveluihin. (Vaarama ym. 2010, 14,16, Laurila, 2007, 1)

Suurin osa vastaajista ei olisi valmis ostamaan sairaanhoidollisia palveluita kotiinsa lapsilleen. Tähän luultavastikin on syynä julkisen terveydenhuollon kattava palveluverkosto. Suomessa neuvolatoiminta on hyvin kehittynyttä ja toimivaa ja myös terveyskeskuksen palvelut ovat toimivia. Vanhemmat eivät halua maksaa palveluista, jotka he voivat saada julkisten terveyden huollon piiristä maksuttomina ja toimivina. Myös julkisen kulkuneuvojen kattava verkosto voi vaikuttaa tähän. Porissa on melko kattavat julkisten kulkuneuvojen verkostot, joten vaikka omaa autoa ei olisikaan, pääsee kaupungille silti useimmilta asuinalueilta melko helposti.

Kyselyn mukaan lapsiperheiden lasten määrällä ja tarpeella kotipalveluille ei ole yhteyttä. Ne perheet, joissa lapsia oli enemmän (3, 4 tai 5) eivät kokeneet tarvitsevana apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Yksilapsisista perheistä 44% koki tarvitsevana apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Kaksilapsisista perheistä 56% koki tarvitsevana apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Voisi ajatella, että monilapsiset perheet tarvitsisivat kotipalveluita enemmän, mutta näin ei kuitenkaan ole. THL tilastojen mukaan pienituloisuutta esiintyy lapsiperheistä juuri eniten pikkulapsi-, monilapsi- ja yksinhuoltaja perheissä. Selittääkö juuri pienituloisuus sitä, miksi monikolapsiperheet eivät edes koe tarvitsevana kotipalveluita? Voi tietenkin olla myös, että perheissä jossa lapsia on enemmän, osa lapsista on jo vanhempia ja auttavat kotitöissä. Varjosen tutkimuksen mukaan äiti on nykypäivänä perheessä se, joka huolehtii pääasiassa kotitöiden tekemisestä, tai ainakin siitä, että kotityöt tulevat tehtyä. Lapsien kotitöiden tekeminen perustuu lähinnä vapaaehtoisuuteen. Kuitenkin isomilta lapsilta usein odotetaan osallistumista kotitöiden tekemiseen. (Ruotsalainen 2006, Varjonen ym. 2005, 3-46)

Yhteenvetona kyselyn tuloksista voisi todeta, että Porissa voisi olla tarvetta esimerkiksi yritykselle, joka tuottaisi kotipalveluita ja lastenhoitopalveluita. Yrityksen kannattaisi tuottaa palveluita myös iltaisin ja viikonloppuisin, sillä tulosten mukaan vanhemmat kaipaisivat eniten apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa silloin. Yritys voisi tarjota myös kuljetuspalvelua lapsille. Sairaanhoidollisia palveluita ei kyselyn mukaan kannattaisi Porissa lapsiperheiden vanhemmille tarjota, sillä niitä vanhemmat

eivät suurimmaksi osaksi olleet valmiita ostaman. Kyselyn vastaajamäärä jäi kylläkin melko pieneksi joten kyselyn tuloksia ei voida yleistää kuvaamaan kaikkia porilaisia lapsiperheitä.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut monivaiheinen prosessi. Pääpiirteittäin opinnäytetyön tekeminen sujui hyvin. Opinnäytetyön tekeminen eteni tasaisesti. Opinnäytetyön tekijä sai nopeasti luvan tutkimuksen tekemiselle, mikä helpotti opinnäytetyön etenemistä. Opinnäytetyön vastausprosentiksi tuli 43 %, mikä on ihan hyvä, mutta olisi voinut olla vielä parempikin. Tarkemmin olisi voinut ehkä suunnitella sen, miten lapsiperheiden vanhemmat olisi saanut motivoitua vastaamaan aktiivisemmin kyselyyn. Opinnäytetyön tekijä olisi voinut itse jakaa kyselylomakkeet päiväkodeissa. Tämä olisi saattanut vaikuttaa vanhempiin positiivisesti ja saada heidät vastaamaan paremmin.

Opinnäytetyön aihe on muokkautunut alkuperäisesti melkoisesti opinnäytetyön muodostumisen aikana, mutta lopulliseen aiheeseen opinnäytetyön tekijä on kuitenkin tyytyväinen. Opinnäytetyön aihe herätti tekijän ajattelemaan lapsiperheiden arkea ja nykyajan lapsiperheiden tilannetta Porissa, joka kuitenkin vaikuttaa vanhempien vastauksien perusteella hyvältä.

Kyselylomakkeen laatiminen tapahtui melko nopeasti. Ehkä myös sen vuoksi siinä oli muutama kohtia, mitkä olisi voinut kysyä eri tavalla, kuten esimerkiksi juuri perheen lasten iän kysymisen. Tähän kysymykseen vastausvaihtoehdot olisi voinut laatia eri tavalla. Toisaalta kaikki vastaajat olivat löytäneet oikean vastausvaihtoehdon.

Jatkotutkimusaiheina voisi kartoittaa Porissa asuvien erityislapsiperheiden palvelutarvetta. Millaiset ovat erityislasten vanhempien sosiaaliset suhteet, saavatko vanhemmat tarvittaessa apua sukulaisilta ystäviltä tai tuttavilta? Palvelukartoituksen voisi tehdä myös vakavasti sairaan lapsen vanhemmille. Opinnäytetyönä voisi myös laatia esitteen, jossa esiteltäisiin Porista lapsiperheille saatavia palveluita.

LÄHTEET

Aamulehti 13.04.2012. Vauvabuumi katkesi ja synnyttäjien keski-ikä nousi. Viitattu 23.04.2012. www.aamulehti.fi

Dila, Diakonialaitos Lahden www-sivut. Viitattu 29.03.2012 www.dila.fi

Hermonen, H-M. 2004. 0-3-vuotiaiden lasten vanhempien tuen tarve ja vanhemmuuden tuen tarve. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Hiltunen, M. 2011. Porista puuttuu lapsiperheille suunnattu kotipalvelu. Satakunnan kansa 6.12.2011.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009 Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Tammi

HoivaNetin www-sivut, 2010. Viitattu 05.11.2011. www.hoivanet.fi

Kaarakainen, M., Niiranen, V. & Kinnunen, J. 2010. Rakenteet muuttuvat –mihin suuntaan? Helsinki: Kuntatalonpaino

Kansanvallan www-sivut, 2007. Viitattu 11.11.2011 www.kansanvalta.fi

Koistinen, M. 2003. Arjen helpotusta vai turhaa yleellisyttä- työssä käyvien äitien ajatuksia kotitaloustyön teettämisestä. 2003. Helsinki.

Kolmannen sektorin www-sivut. 2011. Viitattu 12.11.2011. www.kolmassektori.net

Kuntien www-sivut, 2007. Viitattu 5.11.2011. www.kunnat.net

Laihonen 2008. Lapsiperheiden varhainen tukeminen ja moniammatillinen yhteistyö perhepalveluissa. Lapsiperheiden peruspalvelut ja psykososiaalinen tuki (LAPSOSHENKE) Satakunnan ammattikorkeakoulu. B, Raportit

Laki sosiaali –ja terveyshuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta. 3.8.1992/733. Finlex viitattu 6.11.2011 www.finlex.fi

Lammi-Taskula, J., Karvonen, S. & Ahlström, S. 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Helsinki: Yliopiston kirjapaino

Lasten lukumäärä 2012. Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu 21.04.2012 www.stat.fi

Lapsiperheiden määrä tasaisessa kasvussa 2011. Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu 22.04.2012. www.stat.fi

Laurila, M. 2007. Laatukokemuksia ja odotuksia- lapsiperheet kotipalveluiden käyttäjinä. Helsingin yliopisto. Kotitalous ja käsityötieteidenlaitos. Pro gradu –tutkielma. Viitattu 3.1.2012. www.elias.fi

- Länsi-Suomen Diakonialaitoksen www-sivut. 2011. Viitattu 04.11.2011.
<http://www.pdl.fi/index.php>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2011. Viitattu 11.10.2011. <http://www.mll.fi/>
- Perhe 2011. Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu 28.08.2012. www.stat.fi
- Perhetyyppi 2011. Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu 21.04.2012
www.stat.fi
- Pihlaja, R. 2010. Kolmas sektori maaseutukunnissa. Helsingin yliopisto. Viitattu 12.12.2011. www.helsinki.fi
- Pohjoismaiden tilastollinen vuosikirja 2009. Norden www-sivut. Viitattu 23.04.2012
www.norden.org
- Porin kaupungin tilastollinen vuosikirja 2011. Porin hallintokeskus talouspalvelut. Kolmaskymmeneskahdeksas vuosikerta. www.pori.fi
- Porin seudun isovanhempien www-sivut. Yhdistyksen esittely.2011. Viitattu 14.10.2011. <http://www.porinseudunisovanhemmat.net/index.htm>
- Ruotsalainen, 2006. Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu 23.04.2012 www.stat.fi
- Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut, 2011. Viitattu 21.7.2011.
<http://www.stm.fi/etusivu>
- Suomenyritysten www-sivut, 2011. Viitattu 13.12.2011
<http://www.suomenyritykset.fi/>
- Takala, P. 2005. Onko meillä malttia sijoittaa lapsiin? Helsinki: Edita Prima Oy.
- Tammilehto. T. 2009. ”Arki sujuu hyvin” Porilaisten lapsiperheiden kokemuksia sosiaalisesta hyvinvoinnistaan. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu.
- Tehomaa, O. 2011. Vanhemmat huolestuivat aikeista sulkea päiväkoteja lomaviikkoina. Satakunnan kansa 5.12.2011.
- Tilastokeskus 2003. Perheet. Tilastokeskuksen www-sivut. Viitattu 20.11.2010
www.stat.fi
- Työ- ja elinkeinoministeriön www-sivut, 2010. Viitattu 21.7.2011.
<http://www.tem.fi/>
- Vaarama, M., Moisio, P. & Karvonen, S. 2010. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Suomalaisten hyvinvointi 2010. Helsinki: Yliopistopaino.
- Varjonen, J., Aalto, K. & Leskinen. J. 2005. Kotityön markkinat. Helsinki: Edita Prima Oy.

Ylikoski, T. 1999. Unohtuiko asiakas. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Hyvät vanhemmat

Olen kolmannen vuoden terveydenhoitajaopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyötä, jossa selvitän porilaisten lapsiperheiden palvelutarpeita. Tarkoitukseni on selvittää, millaisia palvelutarpeita porilaisilla lapsiperheillä on. Saadut vastaukset käsitellään täysin luottamuksellisesti.

Opinnäytetyöhön tutkimuslupa on saatu 27.1.2012 varhaiskasvatuspäällikö Ritva Välimäeltä.

Palauttakaa vastauksenne päiväkotiin palautuslaatikkoon 13.2.2012 mennessä

Kiitos jo etukäteen vastauksistanne!

T. Tatjaana Välimäki

KYSELYLOMAKE LAPSIPERHEIDEN VANHEMMILLE

Liite 2

Rastittakaa parhaiten teille sopiva vaihtoehto. Monivalintakysymyksissä voitte valita useamman vaihtoehdon.

1. Kuinka monta lasta teillä on? _____

2. Minkä ikäisiä lapsenne ovat?

Laittakaa ruutuun numero, kuinka monta kyseiseen ikäryhmään kuuluvaa lasta teillä on

0-3v 3-6v 6-9v 9-12v 12-15v 15v→

3. Koetteko tarvitsevanne apua kodinhoitoon liittyvissä asioissa, esimerkiksi lastenhoitajaa tai apua kotitöissä?

Kyllä En

4. Saatteko tarvittaessa apua (esim. lastenhoitoapua silloin, kun sairastutte) sukulaisilta, ystäviltä tai naapureilta?

Kyllä En

5. Millaista apua haluaisitte perheenne arkeen?

Apua lastenhoidossa

Apua kotitaloustöissä (siivous, ruuanlaitto, pyykinpesu)

Kuljetusapua esim. kouluun tai harrastuksiin

Apua lasten sairastuttua

Apua silloin tällöin esim. iltaisina, viikonloppuisin

Muuta, mitä?

En koe tarvitsevani apua lastenhoitoon tai kotitaloustöihin liittyvissä asioissa

6. Milloin avun tarpeenne on suurin?

Arkipäivisin klo 07.00-15.00

Arki-iltaisoin klo 17.00-21.00

Viikonloppuisin

Öisin

Muulloin, milloin? _____

7. Koetteko Porissa saatavat lastenhoitopalvelut riittäviksi?

Kyllä, Porin tarjoamat lastenhoitopalvelut ovat riittäviä

En, Porin tarjoamat lastenhoitopalvelut eivät ole riittäviä

8. Olisitteko valmiita ostamaan kotipalveluita? Kotipalveluilla tarkoitetaan esimerkiksi apua lastenhoidossa tai apua kotitöissä

Kyllä, olisin valmis ostamaan kotipalveluita

En, en olisi valmis ostamaan kotipalveluita

9. Olisitteko valmiita ostamaan kotiinne lapsille sairaanhoidollisia palveluita? Sairaanhoidollisia palveluita ovat esimerkiksi ompeleiden poistaminen, lääkkeiden antaminen, verinäytteiden otto, rokottaminen, avanteen hoitaminen, neuvominen

Kyllä En

Muuta mitä _____

KIITOS VASTAUKSESTANNE!